

سپیده اشرفی

روزنامه‌نگار

یک زمانی بازیگران، خواننده‌ها و ورزشکاران برجسته می‌گفتند گل کردن و دیده شدن‌شان از همان صحنه تئاتر و زمین خاکی شروع شده و چقدر زمان برده تا استعدادشان دیده شود. حالا اما انگار وضعیت بهتر شده و شرایط راحت‌تری برای علاقه‌مندان فراهم شده است. مؤید آن هم

برنامه‌های مختلف رادیو و تلویزیونی است که استعدادهای جوان را شناسایی کرده و فضایی را برای رقابت آنها با یکدیگر فراهم می‌کند. شاید بتوان این‌طور گفت که سابقه ساخت برنامه‌های استعدادیابی در ایران به دهه ۷۰ و مسابقه خاطره‌انگیز قوی‌ترین مردان ایران بازمی‌گردد. از آن زمان به بعد، این رقابت‌ها جدی‌تر و هر بار یکی از حوزه‌های قابل رقابت برای شناسایی استعدادهای جوان، به مسابقه‌ای تماشایی تبدیل شد. از حوزه خوانندگی، هنر، استعدادآپ کمدی و سرود تا حوزه‌های دیگر مثل پارکور و هنرهای رزمی. در گزارش پیش‌رو به برخی از این رقابت‌های آشنا برای مخاطبان تلویزیونی پرداختیم که بیشتر در نظر مخاطبان نشست و توانست به بستری برای معرفی استعدادهای جوان تبدیل شود. برخی از این رقابت‌ها در اندازه کوچک و برخی هم در مقیاس ملی، برگزار شد تا فضایی برابر برای همه افراد مستعد در این حوزه را فراهم کند.

شکوفایی دانش‌بنیان‌ها

مسابقه‌های استعدادیابی حالا دیگر به یکی از برنامه‌های پرمخاطب برای تلویزیون تبدیل شده که هرکدام یک جامعه هدف مشخصی را برای خود در نظر گرفته است؛ از استعدادیابی در حوزه ورزشی گرفته تا بحث‌های هنری و نمایش کمدی. از متأخرترین برنامه‌های این حوزه هم می‌توان به مسابقه شکوفا اشاره کرد که با اجرای امین زندگانی روی آنتن می‌رود. این مسابقه یک برنامه سرگرمی با محور شرکت‌های دانش‌بنیان است که در قالب تلنت شو تولید شده و کارآفرینان و شرکت‌های دانش‌بنیان وارد یک رقابت بزرگ با هم می‌شوند. مدل اهدای جایزه در این برنامه هم با روش تامین مالی جمعی انجام خواهد شد تا سرمایه مورد نیاز شرکت‌های دانش‌بنیان، خلاق و فناور کشور تامین شود. در این روش شرکت‌های برنده در هر قسمت از مسابقه تا سقف ۱۵۰ میلیارد ریال سرمایه جذب می‌کنند. هدف این مسابقه، معرفی طرح‌های سرمایه‌پذیر شرکت‌های دانش‌بنیان، فناور و خلاق به تمامی شهروندان (سرمایه‌گذاران) علاقه‌مند است و اصل آورده سرمایه‌گذاران در طرح‌های حاضر در مسابقه شکوفا، توسط صندوق نوآوری

و شکوفایی تضمین می‌شود. این هم گفته شده که حضور شرکت‌های دانش‌بنیان، فناور و خلاق در این مسابقه تلویزیونی، آزاد و رایگان است و هیچ هزینه‌ای از آنها برای حضور در برنامه دریافت نخواهد شد. البته صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری هم از این مسابقه حمایت کرده است.

ستاره فوتبال شو

آنهايي که پيگير برنامه‌های استعدادیابی تلویزیون هستند، نام برنامه ستاره‌شو را بارها شنیده‌اند؛ برنامه‌ای که هدفش را از همان

رویکرد

شناسایی و حفظ استعدادها

حوریه صادق حسینی

منتقد

این‌که برنامه استعدادیابی جذاب است و مخاطبان زیادی را به خود جذب می‌کند، نمی‌شود انکار کرد. این سبک برنامه‌سازی که در قالب رقابت، مستعدان رشته‌های مختلف

ابتدا روی ستاره شدن در حوزه فوتبال گذاشته بود. برای آنهايي که ستاره‌شو را دنبال می‌کردند، نکته جذاب حضور ستارگان ورزش بود که هر هفته روی آنتن می‌رفت و نوجوانان با استعداد را معرفی می‌کردند.

بخندان و معروف شو

اما وقتی صحبت از استعدادهای حوزه طنز و کمدی می‌شود، خیلی از مخاطبان به یاد آیتم خندانده‌شو می‌افتند؛ آیتمی که در برنامه خندوانه بود و توانست خیلی از استعدادهای حوزه طنز و کمدی را شناسایی کند. این رقابت ابتدا با حضور چهره‌های مطرح برگزار شد و بعد از آن، استعدادهای شناخته نشده را روی آنتن برد تا خودشان را در معرض داوری قرار دهند.

قهرمان به شیوه ورزش

در میان مسابقات استعدادیابی که رویکرد ورزشی دارند، مسابقه قهرمان به‌واسطه تولید در مقیاس بزرگ و البته خلاقیت‌هایی که به‌کار برده بود، توانست توجه مخاطبان را به سوی خود جلب کند. آن‌طور هم که عوامل تاکید می‌کردند، قهرمان یک مسابقه با مقیاس بین‌المللی بود که نمونه اصلی‌اش در ژاپن با عنوان «ساسوکو» ۲۳ سال است که پخش می‌شود.

کشورهای دیگر مثل چین، استرالیا، انگلیس، فرانسه، آلمان، اسپانیا، کره، ارمنستان و... هم نمونه این برنامه را روی آنتن دارند اما قهرمان، یک نمونه ایرانیزه شده بود که طبق سلیقه مخاطب ایرانی و جذاب باشد. به‌عنوان مثال یک آیتم با نام دار قالی بود که ریشه آن فرهنگ قالی‌بافی و فرش‌بافی ایرانی بود. ضربه‌انگ تند این برنامه به‌گونه‌ای بود که هرچقدر به فصل‌های نهایی نزدیک می‌شد، ضربان قلب مخاطب را به‌واسطه هیجانی که داشت بیشتر می‌کرد.

خوش‌نمک‌ها به صف

امان از این خوش‌نمک‌ها؛ همان طنزآزانی که شاید خیلی‌های‌شان چهره نباشند اما برای بامزه بودن تلاش می‌کنند. خوش‌نمک یک مسابقه کمدی هیجان‌انگیز و یک رقابت شاد، خنده‌دار و متفاوت است که به تازگی فصل تازه آن هم روی آنتن شبکه نسیم رفته است. در خوش‌نمک یک نفر که بیش از همه موفق به خنداندن تماشاچیان حاضر در سالن شده و آرای بیشتری از حضار کسب کرده، به مرحله بعدی راه پیدا می‌کند. این مسابقه هم از آن دست برنامه‌های خلاقانه است که توانسته با مدلی ساده اما خلاقانه، کمدی را روی آنتن تلویزیون ببرد.

ورزشی، هنری و... را به چالش می‌کشد و توانایی‌های‌شان را با حضور کارشناسان و نظر بینندگان و شنوندگان محک می‌زند در بیشتر کشورهای دنیا تولید می‌شود و روی آنتن می‌رود. با پخش این برنامه‌ها تعدادی از شرکت‌کنندگان در رشته‌مورد علاقه‌شان خودی‌نشان داده و به شهرت رسیده‌اند و از تعدادی دیگر خبری نیست. کسانی که به‌رغم موفقیت در مراحل پایانی مسابقه، امروز کمتر نامی از آنان می‌شنویم. اگر مسابقه خاطره‌انگیز محله و برنامه‌های این چنینی پیش از آن را هم جزو آثاری با سویه‌های استعدادیابی در نظر بگیریم،

«قاب کوچک» از برنامه‌های استعدادیابی

استعدادها

همه‌فن حریف کشتی

آنهايي که به ورزش علاقه دارند و پيگير برنامه‌های ورزشی هستند، نام برنامه همه‌فن حریف برای‌شان آشناست؛ برنامه‌ای که به کشف استعدادهای کشتی می‌پرداخت و از سوی شبکه ورزش سیما روی آنتن رفته بود. اگر بخواهیم خلاصه بگوییم، این برنامه در واقع به شناسایی و کشف استعدادهای نوجوانان و جوانی می‌پرداخت که طی سه مرحله معرفی می‌شدند. فصل تازه برنامه در راه است.

بگو بخند خودمانی

برنامه بگو بخند هم از جمله برنامه‌های استعدادیابی در حوزه کمدی بود که در فصل اول به شناسایی این استعدادها پرداخت و قرار است فصل دوم آن با تغییرات ساختاری صورت گرفته، متنوع‌تر از فصل گذشته باشد تا جدای از بخش مسابقه و استعدادیابی، حضور افراد مطرح و شناخته شده به عنوان مهمان، بازی‌های سرگرم‌کننده با تماشاگران، بخش‌های نمایشی و... به این برنامه اضافه شود. بگو بخند یک برنامه مسابقه بر محور استعدادیابی و تحقیق بر پایه خنده و شوخی است که فصل اول آن، فرای انتظار مخاطبان بود. ترکیب داوران بخش استعدادیابی در فصل دوم، علیرضا خمسه، نعیمه نظام‌دوست، شهرام شکيبا و شهاب عباسی است. بگو بخند که به تازگی فصل تازه خود را روی آنتن برده، تلاش کرده سکویی برای حمایت از افراد مستعد اما شناخته نشده باشد.

تا وقت داری بخندان

تاکنون مسابقات بسیاری با رویکرد شناسایی استعداد طنز و کمدی روی آنتن رفته که هر کدام با رویکرد متفاوت، تلاش کرده افراد مستعد را به مخاطبان معرفی کند. زمانی برای خندیدن هم از آن دست مسابقات استعدادیابی مرتبط با کمدی و طنز بود که شروع کار خود را با انتخاب حدود ۷۰۰ نفر از علاقه‌مندان به زمینه‌های طنز نمایشی کلید زد. استعدادآپ کمدی، نمایش طنز دو یا چند نفره، شعر طنز،

برنامه تلویزیونی آن هم با این سبک و سیاق نبایه بیش از آنچه دیده‌ایم، داشت. برنامه‌های استعدادیابی در گرایش‌های گونه‌تعدادی از افراد مستعد امکان دیده شدن می‌همین دستاورد بزرگی محسوب می‌شود. پس اد راه دیگر بسته به توانمندی شرکت‌کنندگان برای همکاری و سرمایه‌گذار... است. بعضی هم دلیل موفق جهانی و ثمر دادن نمونه‌های جهانی این برنامه‌ها استمرار آنها می‌دانند.

این سبک برنامه‌سازی قدمت طولانی در رادیو و تلویزیون مان دارد؛ سبکی که در سال‌های اخیر سروشکل بهتری به خود گرفته و در شبکه‌های مختلف صداوسیما و... روبه افزایش است. برخی از محبوب‌ترین‌های این نوع برنامه‌ها در ایران با وام‌گیری از نمونه‌های خارجی روی آنتن رفتند و در زمان پخش توانستند توجه زیادی را به خود جلب کنند. گاهی گله‌هایی نسبت به رهاشدن استعدادها در میانه راه و نتیجه‌بخش نبودن این برنامه‌ها در معرفی چهره‌های تازه مطرح می‌شود که مقابل این انتقادات، عده‌ای باور دارند از یک

